

***Η αξιοποίηση των Τεχνολογιών της
Πληροφορίας
και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ)
κατά τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής
Γραμματείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση:***

δυνατότητες, προϋποθέσεις, προοπτικές

Βενετία Μπαλτά

Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων

Στόχοι της εισήγησης:

- α) η συζήτηση των τρόπων με τους οποίους οι ΤΠΕ μπορούν να υποστηρίξουν το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας,
- β) η διερεύνηση των προϋποθέσεων και των προοπτικών.

Θα παρουσιαστούν:

- α) οι βασικές **παιδαγωγικές αρχές** που διέπουν τη χρήση των ΤΠΕ στο συγκεκριμένο μάθημα
- β) ορισμένα **παραδείγματα** αξιοποίησης των ΤΠΕ στη διδακτική διαδικασία.

Η μελέτη του θέματος αναδεικνύει τις ποικίλες διαστάσεις του:

- ✓ την **παιδαγωγική** που λειτουργεί ως θεωρητικό πλαίσιο και ως κατευθυντήριος άξονας για τις αναγκαίες **επιλογές μεθόδου**, αλλά και
- ✓ την **οργανωτική – πρακτική**.

**Η παιδαγωγική προσέγγιση
λαμβάνει υπόψη:**

**τις αρχές της ενεργητικής, διερευνητικής και
ανακαλυπτικής μάθησης,**

την ομαδοσυνεργατική μέθοδο εργασίας,

την ανάπτυξη της αυτενέργειας,

**τους διαφορετικούς ρυθμούς μάθησης
των μαθητών.**

Οι **στόχοι** που τίθενται αφορούν:

την **ενίσχυση** των γενικών **σκοπών** του μαθήματος
στο **γνωστικό** και **αξιακό** επίπεδο
και
την **ανάπτυξη** της **κριτικής σκέψης**.

Συγχρόνως υπηρετούν την **ανάπτυξη γενικότερων δεξιοτήτων** γραμματισμού:

- ✓ εξοικείωση με την αναζήτηση, επιλογή και αξιοποίηση της πληροφορίας,
- ✓ ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας και συνεργασίας κλπ.

Για την **οργάνωση** ενός μαθήματος
με χρήση των ΤΠΕ
μπορούν να αξιοποιηθούν:

- ✓ Το **διαδίκτυο**
- ✓ **Ειδικό εκπαιδευτικό λογισμικό**
- ✓ **Δραστηριότητες** που πραγματοποιούνται με τη **χρήση** γενικών προγραμμάτων / εργαλείων του Η/Υ
- ✓ **Συνδυασμός** κάποιων από τα προαναφερθέντα στοιχεία.

Τι είναι το **εκπαιδευτικό λογισμικό**;

Ηλεκτρονικά προγράμματα που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για την εκπαίδευση.

Βασικό χαρακτηριστικό τους:

Η απλότητα στη χρήση

Η αποτελεσματικότητά τους
αυξάνει όταν:

- ✓ λειτουργούν στο πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος
- ✓ εντάσσονται σε μια συνολική παιδαγωγική στρατηγική.

Ενδεικτικά παραδείγματα λογισμικού:

- ✓ Για το Γυμνάσιο: *Μυκηναϊκός Πολιτισμός, Ομηρικά Έπη, Ηρόδοτος, Ανθολόγιο...*
- ✓ Για το Λύκειο: *Αρχαία Αττική Πεζογραφία...*

Μια σύντομη περιήγηση
στον *Μυκηναϊκό Πολιτισμό*

Ως αφορμή για τη διερεύνηση των
δυνατοτήτων διδακτικής αξιοποίησης
ενός λογισμικού

Χαρακτηριστικά του διαδικτύου:

- ✓ Είναι ένα πρόσφατο, πολύ δυναμικό και συνεχώς εξελισσόμενο εργαλείο, αναπόσπαστο κομμάτι του σύγχρονου τεχνολογικού γραμματισμού.
- ✓ Το μεγαλύτερο μέρος του υλικού δεν έχει σχεδιαστεί ειδικά για την εκπαίδευση
- ✓ Η εξοικείωση με τη χρήση του από την πλευρά των μαθητών συνιστά άσκηση στην οποία ο ρόλος του διδάσκοντος είναι ενεργός και πολύπλευρος.

Ενδεικτικοί τρόποι εργασίας στο διαδίκτυο.

Ο διδάσκων έχει τη δυνατότητα:

- ✓ Να **αναζητήσει πληροφορίες** (και να ασκήσει τους μαθητές στην ασφαλή αναζήτηση, επιλογή, κριτική αντιμετώπιση και αξιοποίηση των πληροφοριών, με τους συγκεκριμένους τρόπους που παρουσιάζονται στο διαδίκτυο)
- ✓ Να **επικοινωνήσει** με ειδικούς, με άλλα σχολεία και να συμμετέχει σε διασχολικές δραστηριότητες ή να δημοσιεύσει εργασίες κλπ.

Σε περίπτωση εκπαιδευτικής αξιοποίησης
απαιτούνται **σαφείς διδακτικοί στόχοι**
προκειμένου να επιλέξει κανείς
από την **αφθονία** του υλικού
αυτό που θεωρεί σημαντικό και χρήσιμο
από **διδακτική** και **παιδαγωγική** άποψη.

Το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού
(www.ime.gr)

Ένας ενδιαφέρων δικτυακός τόπος,
ως αφορμή για να συζητηθούν
κάποιες από τις προϋποθέσεις
διδασκτικής αξιοποίησης του διαδικτύου.

**Δραστηριότητες
με χρήση γενικών προγραμμάτων
του Η/Υ**

(Πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου, πρόγραμμα παρουσιάσεων κλπ.)

Ο διδάσκων αναπτύσσει το προσωπικό του υλικό,
εστιάζοντας στα σημεία
που υπηρετούν τους διδακτικούς του στόχους.

Συνοψίζοντας:

- ✓ Η **εργασία** με τον Η/Υ είναι **μέσο** για την επίτευξη των διδακτικών μας στόχων και όχι αυτοσκοπός.
- ✓ Τα **δεδομένα της τάξης** σε συνδυασμό με τους **διδακτικούς στόχους** αποτελούν τους κύριους κατευθυντήριους άξονες των επιλογών μας.
- ✓ Σε επίπεδο σχολικής μονάδας απαιτείται **υποδομή, ευελιξία και συνεργασία**.

Επίσης:

- ✓ Κάθε πρακτική πρέπει να είναι σύμφωνη με το συνολικό **σχεδιασμό του αναλυτικού προγράμματος**.
- ✓ Προτεραιότητα πρέπει να δίνεται σε λογισμικό και προγράμματα που επιτρέπουν στο μαθητή να μαθαίνει έχοντας **ενεργό ρόλο** στην όλη διαδικασία.
- ✓ Πρέπει να δίνουμε στους μαθητές τη δυνατότητα να μαθαίνουν μέσα από ένα **ευρύ φάσμα επιλογών**.

Και τελικά:

- ✓ **Κλειδί** για την αποτελεσματική χρήση των ΤΠΕ στη διαδικασία μάθησης είναι ο **διδάσκων**.
- ✓ Αναγκαία προϋπόθεση: η συστηματική **επιμόρφωση** όχι μόνο στην **τεχνολογία** αλλά και σε σύγχρονες **παιδαγωγικές αντιλήψεις** και **επιλογές**.